

גליון מ"ט תשע"ד
שנה ג'

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלט"א

תורה לנפשחות קליין על השיעור לשבתות במוחזקת

סיפורי חז"ל

אדם ובהמה תושיע ה'

אלכסנדר מוקדון הלך לממלכת קציא שהייתה מעבר להרי החושך. כשהגיע, יצאו לקראתו אנשי הממלכה והביאו לו לחם של זהב במגש שהיה עשוי זהב אף הוא. אמר להם אלכסנדר: "האם אני צריך את כספכם וזהבכם?" השיבו לו: "והאם לא היה לך מה לאכול בארץ שלשם כך באת אלינו?" אמר להם: "באתי לראות כיצד אתם דנים את דיניכם". ישב אלכסנדר בבית המשפט. בא אדם אחד להתלונן על חברו. "איש זה מכר לי חורבה, ומצאתי בה אוצר. החורבה שייכת לי, אך את האוצר לא קניתי. ברצוני להשיב אותו אל המוכר." אך המוכר הגיב: "כאשר מכרתי את הקרקע, מכרתי את הקרקע כולה ואת כל מה שבתוכה." השופט האזין לטענותיהם ולבסוף שאל את הראשון: "האם יש לך בן?" - "כן" הייתה התשובה. "ולך יש בת?" הוא פנה אל השני. "כן" הייתה גם הפעם התשובה. "אם כן, לכו ותשתדכו ביניכם ותעניקו את האוצר לחתן ולכלה המאושרים." ראה השופט את אלכסנדר מוקדון היושב מופתע. "האם לא פסקתי כהלכה?" שאל אותו השופט. "בהחלט שלא" קרא אלכסנדר. "כיצד היו פוסקים אצלכם?" ביקש השופט לדעת. "היו הורגים את שניהם, והכסף היה הולך אל המלך" אמר אלכסנדר. נענע השופט בראשו. "יורד אצלכם גשם?" "כן" אמר אלכסנדר. "השמש זורחת?" "כן." "עדרים של כבשים ועיזים, יש בארצכם?" "כן." "דע לך, כי לא בזכותכם יורד הגשם, ולא בזכותכם זורחת השמש, אין אתם ראויים לכל זה, אלא בזכות הבהמה" אמר השופט. שכן כך נכתב בפסוק: "אדם ובהמה תושיע ה'", האדם נושע אף הוא בזכות הבהמה.

(על-פי בראשית רבה לג)

פרשת השבוע

לסבול, ע"י זה גורם הכפרה לישראל, כי הוצרך ה' יתברך להבטיחו כנ"ל.

(אגרא דפרקא)

את קרבני וגו' תשמרו להקריב לי במוערו (כ"ח - ב')

כשנסתלק לבית עולמו הרה"ק רבי יעקב משה מקומרנא זיע"א והוא בן ס"ח שנה, הספידו חתנו הרה"ק בעל ה"מנחת אלעזר" ממונקאטש זיע"א, וקרא עליו את הפסוק "את קרבני לחמי לאישי תשמרו להקריב לי במועדו", והסביר שצדיק שמת, כמוהו כקרבן עולה של דורו, שמיכאל המלאך מקריב את נשמותיהן של צדיקים על המזבח שברקיע, אבל הפסוק מזהיר את בני הדור שישמרו להקריבו רק "במועדו", ולא לפני מלאות לו שבעים שנה, אם יספה בעוון הדור, ובמהלך הספדו שפך הציבור דמעות כמים, וקרא "ויהיו נא הדמעות חשובים כנסכים לעולה וכליל לאישים".

תחת אשר קינא לאלוקיו ויכפר על בני ישראל (כ"ה - י"ג)

נאמר לי משם קדוש ישראל, ה"ה הרה"ק מו"ה רבי שלמה מקארלין זצלה"ה הי"ד, שאמר בשם המדרש, "בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא לאליהו שיצטרך להיות בכל ברית מילה שבישראל, אמר אליהו, אתה ידעת שאני מקנא לשמן יתברך, הנה אם יהיה הבעל ברית בעל עבירה, לא אוכל לסבול להיות שם, והבטיחו השי"ת שיכפר להבעל ברית, ואז יהיה ריקן מעבירות. והשיב עוד, אפשר שיהיה המוהל בעל עבירה, הבטיחו השי"ת שיכפר גם לו, השיב עוד, אפשר יהיו הקהל העומדים שם בעלי עבירות ולא אוכל לסבול, הבטיחו השי"ת שיכפר לכל הקהל. כן שמעתי שיצאו הדברים מפיו הק' הנ"ל.

ונראה לי שזה שמרומז בפינחס זה אליהו, "תחת אשר קינא לאלוקיו ויכפר על בני ישראל", כי הואיל ומדתו קנאה, והוצרך להיות אצל כל ברית ולא יוכל

זמני השבת

זמני יציאת השבת:

ירושלים: 8:29 ת"א: 8:31 ר"ת: 9:02

זמני כניסת השבת:

ירושלים: 7:12 ת"א: 7:27

פרשת פינחס

שלום שלום לרחוק ולקרוב

נהוג היה אצל רבנו רבי ישראל בעל שם טוב הקדוש זיע"א, שהאורחים הבאים אליו, היו סועדים רק שתי סעודות משלושת סעודות השבת, כי סעודה אחת מיועדת רק לתלמידיו הקבועים. היה זה באחת משבתות הקיץ בשנת תקי"ג – תקט"ו. אל הבעש"ט הגיעו הרבה אורחים ובהם אנשים פשוטים בעלי מוכסין, עובדי אדמה, בעלי מלאכה, סנדלרים, חייטים, נוטעי כרמים וגנות, מגדלי בהמות ועופות, סוחרי שוק וכדומה. הבעל שם טוב הקדוש הראה להם קירוב גדול בסעודת ליל שבת קודש. לאחד נתן בכוסו מעט מהיין שנשאר בכוסו מהקידוש, לשני נתן את כוסו המיוחד שיקדש עליו, לאחדים נתן פרוסת לחם מהחלות שבירך עליהן ברכת המוציא ולאחדים נתן דגים ובשר מקערתו. ועוד קירובים שונים שהפליאו את תלמידיו ה"חבריא קדישא".

האורחים בידעם שלסעודה השניה אין להם רשות להיכנס לשולחנו של הבעל שם טוב, משום שמיוחדת היא רק לתלמידיו הקבועים, התקבצו בבית הכנסת אחרי שסיימו לאכול סעודת שבת, ובשל היותם אנשים פשוטים שלא ידעו מאומה, רק אמירה בלשון הקודש של חומש ותהלים, התחיל כל אחד ואחד מהם לומר תהלים. כשישב הבעל שם טוב לשולחנו בסעודה השניה, סידר את תלמידיו איש איש על מקומו בסדר מסודר כרגיל אצלו שהכל יהיה בסדר מעולה, והחל לומר תורה וה"חבריא קדישא" התענגו בנועם אלקי. הסדר בסעודת השבת היה שהיו מזמרים בשיר ובניגונים שונים, ובראות ה"חבריא קדישא" שמורם ורבים רוחו טובה עליו, היתה שמחתם ועליצות נפשם גדולה בחווה ובטוב לבב, על כל הטוב והחסד שעשה אתם הקב"ה שזיכם להיות מתלמידיו של הבעש"ט הקדוש.

בעת ישבם כך מסביב לשולחנו של מורם ורבים, הרהרו אחדים מה"חבריא קדישא" שלעת עתה בסעודה השניה המצב הוא טוב מאד, מה שאין כן כשמתקבצים האנשים הפשוטים שאינם מבינים כלל מה שרבים אומר. ולאור מחשבות אלו, החלה שאלה לנקר במוחם, מדוע מורם ורבים מקרב את האנשים הפשוטים האלה בקירובים נעלים ונשגבים כאלה, לתת להם מיינו בכוסותיהם, ומה גם לתת את כוסו המיוחד לאחד מהאנשים הפשוטים? עודם טרודים במחשבותיהם, ראו שפני מורם ורבים נעשו רציניות והוא יושב בדביקות גדולה, ומתוך דביקותו אמר: "שלום שלום לרחוק ולקרוב", ואמרו

חז"ל "מקום שבעלי תשובה עומדין שם, צדיקים (גמורים) אינן עומדין שם" (ברכות לד, ב.), ודקדק את הנוסח "צדיקים", וביאר הבעש"ט הקדוש, שישנן שתי דרכים בעבודת ה', עבודת הצדיקים ועבודת בעלי תשובה, ועבודתם של האנשים הפשוטים היא בדרגה של בעלי תשובה, כי הם נמצאים תמיד בהכנעה ושפלות בעצמם, כעין חרטה על העבר וקבלה על העתיד. כאשר סיים הבעל שם טוב תורתו זו, התחילו לנגן שירים וניגונים שונים. התלמידים מה"חבריא קדישא" שהרהרו קודם על הקירוב הגדול שמורם ורבים מראה לאורחיו האנשים הפשוטים, הבינו היטב שהבעל שם טוב הרגיש במחשבתם והרהורם ולכן אמר תורה זו, בה ביאר מעלת עבודתם של האנשים הפשוטים, שהיא במעלה נפלאה כעין מעלת עבודתם של בעלי תשובה על מעלת עבודת הצדיקים הגמורים.

הבעל שם טוב היה בדביקות וכאשר סיימו לנגן, פתח את עיניו הקדושות, הסתכל בפניהם של תלמידיו בהסתכלות מרובה, ואמר שכל אחד מהם יתן יד ימינו על כתף חברו היושב לידו באופן שכל התלמידים היושבים סביב השולחן יהיו משולבים אלו עם אלו, כמו שישבו משני עברי השולחן הקדוש והטהור. הבעל שם טוב ישב בראש השולחן ואמר לתלמידיו לנגן איזה ניגונים כשהם יושבים משולבים, וככלותם לנגן ציוה להם שיעצמו את עיניהם ולא יפתחון עד אשר יצוה להם. וישם את ידיו הקדושות, יד ימינו על כתף התלמיד שישב מימינו ויד שמאלו על כתף התלמיד שישב משמאלו.

לפתע, שמעו התלמידים שיר וזמרה נעימה וערבה, בלולה בקול תחנונים המחריד את הנפש. זה מזמר ואומר: ריבונו של עולם "אמרות ה' אמרות טהורות כסף צרוף בעליל לארץ מזוקק שבעתים" (תהלים י"ב – ז') וזה מזמר ואומר: איי ריבונו של עולם "בחנני ה' ונסני צרפה כליותי ולבי" (תהלים כ"ו – ב') זה שר ואומר: אבא רחימאי "חנני אלקים חנני כי כך חסיה נפשי ובצל כנפיך אחסה עד יעבור הוות" (תהלים נ"ז – ב') וזה שר ואומר: איי געוואלד אבי שבשמים "יקום אלקים יפוצו אויביו וינסו משנאיו מפניו" (תהלים ס"ח – ב') זה צועק בקול מר ואומר: הוי הוי אבא רחימאי "גם צפור מצאה בית ודרור קן לה אשר שתה אפרוחיה את מזבחתיך ה צבאות מלכי ואלקי" (תהלים פ"ד – ד') וזה צועק בקול תחנונים ואומר: אבי אהובי רחימאי "שובנו אלקי ישענו והפר כעסך עמנו" (תהלים פ"ה – ה').

משל ונמשל

הנני נותן לו את בריתי שלום (כ"ה – י"ב)

איתא במדרש (במדבר רבה כ"א) שכך אמר הקב"ה: בדין הוא שיטול שכרו, לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום.

משל לנער אחד שהיה משרת בביתו של עשיר אחד, ובתמורה לעבודתו היה אוכל על שולחנו של העשיר. פעם אחת, בעיצומה של סעודת פורים, כאשר היו מסובים רבים על שולחנו של העשיר, הגיע סוחר אחד וביקש לקנות סחורה מחנותו של העשיר. השיב העשיר: אינני יכול, כעת זה זמן משתה ושמחה, שוב מחר ואתן לך את כל אשר תבקש. קם הנער מעם השולחן ואמר: אדוני, אני ארוץ אל החנות ואביא את הסחורה אשר ביקש לקנות. למה לך להפסיק את סעודתך? שאל העשיר. ומה בכך? השיב הנער המסור, כהרף עין אלך ואשוב. אמר ועשה. למחרת היום בא העשיר אל הנער ושאל: אמור נא לי, כמה מגיע לך בעד עבודתך אצלי כל השנים? לא מגיע לי דבר, השיב הנער, הרי סיכמנו שבתמורה לעבודתי אוכל על שולחנך. אכן כן סיכמנו בתחילה, אמר העשיר, כי סברתי שאכילתך חביבה עליך שהיא חשובה לך כמשכורת, אולם כעת, כאשר ראיתי שאין הארוחה חשובה בעיניך כל כך, עד שעזבת הכל ופנית לעזור לי, מן הראוי שתקבל משכורת ממש.

כן הוא הנמשל: ידוע הדבר, כי אין בכוחו של האדם להשיב טובה לקדוש ברוך הוא על כל חסדיו המרובים אשר גומל אתנו תמיד, ואף אדם המקיים תמיד את דבר ה' ושומר מצוותיו, הרי מקבל את חיו כמתנה שאין גדולה הימנה. אולם פינחס שסיכן את חייו וחרף נפשו למות על קדושת ה', שהרי לולא הניסים שנעשו עמו היה מאבד את חיותו, אם כן גילה דעתו שכשמגיע לקידוש השם יתברך, חייו לא נחשבים בעיניו למאומה, ומשום כך אמר המדרש: אמר הקב"ה, בדין הוא שיטול שכרו – שכר אחר, על כן "הנני נותן לו את בריתי שלום".

(בשם המגיד מדובנא זיע"א)

ה"חבריא קדישא" בשמעם קול השיר והזמרה של אמירת תהלים – זחלו ורעדו. אם כי עיניהם הקדושות היו עצומות, הנה דמעותיהן ניגרות מעצמן ולבם שבור ורצוף מקול תחנוני בעלי השיר והזמרה, וכל אחד מהם מתברך בלבבו שיעזרהו השי"ת שיזכה לעבוד את השם יתברך במעין עולם הבא זה. הבעל שם טוב הסיר ידיו הקדושות מעל כתפי שני התלמידים אשר ישבו מימינו ומשמאלו, ובכך הפסיקו אזניהם מלשמוע עוד את קול השירה והזמרה באמירת תהלים כבתחילה. ויצו לתלמידיו לפתוח עיניהם ולנגן ניגונים שונים.

כשמעתי את השיר והזמרה של אמירת מזמורי תהלים – סיפר הרה"ק רבי דובער הרב המגיד ממעזריטש זיע"א לתלמידו הרה"ק בעל התניא זיע"א – היה לי כעין השתפכות הנפש וגעגועים גדולים באהבה בתענוגים אשר כמוהו לא זכיתי עד אז. ואף נעלי רטובות היו מזיעה ודמעות של תשובה פנימית מעומקא דליבא. כשפסק הבעל שם טוב לנגן נשתתקו כל ה"חבריא קדישא" וכעבור משך זמן שהיה בו בדביקות עצומה פתח עיני קדשו ואמר:

"השיר והזמרה אשר שמעתם, הוא השיר והזמרה של אנשים פשוטים האומרים תהלים בתמימות מקרב לב עמוק באמונה פשוטה. ואתם תלמידי קדושי עליון הביטו וראו – ומה אנחנו שאין אנו אלא שפת אמת, כי הגוף אינו אמת ורק הנשמה היא אמת, בכל זאת הנה גם אנחנו מכירים את האמת, מרגישים אותה ומתרגשים ממנה בהתפעלות עצומה, כל שכן וקל וחומר השם יתברך ויתעלה שהוא אמת לאמיתו, מכיר את האמת של אמירת תהלים של אנשים פשוטים".

ואכן דרך זו של קירוב האנשים הפשוטים, הוריש הבעל שם טוב לתלמידיו ולתלמידי תלמידיו מנהיגי תנועת החסידות לדורותיהם עד דורנו אנו, הנותנת פריה הטוב ברוממותו וחיוזקו של העם הפשוט ושעזרה רבות ליציבותו של חוט השדרה של המוני העם בהשלמת תעודתם האמיתית עלי ארץ.

צ'ין אדם לחברו

לא לפגוע בכבודו של אדם

מסופר: על אחד מתלמידי הגה"צ רבי שלמה זלמן אויערבאך זיע"א שהזמין אותו לסיידור חופה וקידושין. כשהגיע זמן החופה נודע לרבי שלמה זלמן מי יהיו עדי הקידושין, ונסתפק לגבי כשרותו של אחד העדים. התלבט רבי שלמה זלמן מה לעשות, מצד אחד הרי חייבים העדים להיות כשרים על פי גדרי ההלכה, ומאידך כבר הזמינו את אותו אדם להיות עד, ואם יטלו ממנו כיבוד זה עלול הדבר לפגוע בכבודו. בשעה זו בא לידי ביטוי ענוותנותו ופקחותו של רבי שלמה זלמן, הוא ניגש אל העד ואמר לו בחיובו הידוע: אני מבקש מכבודו שיהיה מסדר קידושין במקומי, ואילו אני אהיה עד. הלה ניסה לטרב ואמר כי אינו ראוי לאיצטלא זו, אך רבי שלמה זלמן עמד על כך והפציר בו עד שנתרצה.

בית פתוח לרווחה

ביתו של רבי ברוך מרדכי טשרני מורשא היה פתוח לרווחה בפני כל, ועניים היו עושים בו כבתוך שלהם. כה הפליג בעל הבית בצדקה וחסד עד כי לא הקפיד עם הבאים בצל קורתו, הללו יכלו לעשות בכל חפצי הבית כבשלהם, ואין פוצה פה ומצפצף. וכך אמר עליו, על רבי ברוך מרדכי, רבי שבתי יגל מסלונים זצ"ל: כשברוך מרדכי נח בביתו על הספה, אין זאת אומרת ששכב על

מיטתו שלו, אלא שבאורח מקרי הצליח לתפוס מקום בטרם יקדימו אחר. באחד הימים הגיע עני אל ביתו של רבי ברוך מרדכי והתאכסן במקום משך כמה שבועות מבלי שיכיר בר' ברוך מרדכי שהוא בעל הבית, לתומו סבר העני כי אף זה הנו עני התארח פה. שכן ר' ברוך מרדכי נהג בפשטות כיתר החוסים בצלו. כשארכו הימים והעני עדיין שהה בבית, פנה לפי תומו אל ברוך מרדכי ושאל: רואה אני, שהנך בן בית ותיק כאן, ובוודאי בקי אתה במנהגים אשר פה. אמור נא לי: האם לא יקפידו עלי אם אשאר פה עוד כמה ימים?. משך ר' ברוך מרדכי בכתפיו והשיב: סבורני שיכול אתה להישאר, הנה גם אני שרוי פה תקופה נכרת, ישן פה ואוכל על חשבון בעל הבית, ואיש אינו פוצה פיו.

מסופר על רבה של ירושלים ת"ו הגה"ק רבי יוסף חיים זונענפעלד זיע"א, שחזר פעם מתפילת שחרית עטור בטלית ותפילין, וראה בדרך שני ילדים קטנים עמלים לשאוב מים מהבור, ניגש אליהם ושאל: למה שואב המים לא מביא לכם מים הביתה? ענו הקטנים: אין לנו במה לשלם לו, ואיפה אבא ואימא? שאל רבי חיים, האבא חולה וגם אימא חלשה ולא חשה בטוב, מיד חלץ את התפילין ופשט את הטלית, הוציא מידם את החבל עם הדלי ושאל להם מים.

הילולא דצדקיא

יום ראשון ט"ו תמוז

הרה"ק רבי דוד משה מקרעטשניף (תשכ"ט) הרה"ק רבי חיים ב"ר משה בן עטר (אור החיים - תק"ג) הרה"ק רבי אריה לייבוש הלברשטאם ב"ר שמחה (אבי ה"דברי חיים" - תקצ"א) הרה"ק רבי יעקב משה מקאמארנא ב"ר אליעזר צבי (תרפ"ט)

יום שני ט"ז תמוז

הרה"ק רבי דוד היילפרין אב"ד אוסטראה ב"ר ישראל (תלמיד הבעש"ט - תקכ"ה)

יום שלישי י"ז תמוז

יהודה בן אשר (בן הרא"ש - ה"א קנ"א)

יום רביעי י"ח תמוז

הרה"ק רבי משה דוד אשכנזי מטאלטשואו ב"ר אשר אנשיל (תולדות אדם - תרט"ז) הרה"ק רבי יעקב אריה מראזמין ב"ר שלמה (תרל"ד)

יום חמישי י"ט תמוז

הרה"ק רבי אהרן שמואל ב"ר ישראל (תפארת שמואל על הרא"ש - תל"ט) הרה"ק רבי מאיר תאומים ב"ר יוסף (אבי הפרמ"ג - תקל"ג)

יום שישי כ' תמוז

הרה"ק רבי נתן נטע האנווער הי"ד ב"ר משה (שערי ציון - תפילות - תמ"ג)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

פרפראות

להרגיש כאבו של הזולת

מעשה שבא פעם הרה"ח ר' שמואל שמעלקא הלפרט שליט"א לפני רבנו כ"ק אדמו"ר רבי דוד משה זיע"א (יומא דהילולא ט"ו תמוז) להזכיר לפניו את אביו הגה"צ רבי לייבוש בער זצ"ל אבד"ק וואסלוי, על מיחושים חזקים שחש בלבו, רבינו הרגיעו ואמר לו שאין לחשוש כלום, "אם היה איזה חשש קטן - כבר הייתי מרגיש מיד".

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

לע"נ כ"ק אדמו"ר רבי דוד משה בהרה"ק אליעזר זאב מקרעטשניף זיע"א נלב"ע ט"ו תמוז תשכ"ט הנצב"ה

בחסות "דודי קאר" הסוכן החרדי שלך להשכרת רכב מכל החברות 052-7655-222